

»Fuck det – nu prøver jeg at leve et liv, hvor jeg kun laver det, jeg har lyst til at lave«

De bedste oplevelser kan findes i det værste udgangspunkt, mener værten på et af tidens mest populære tv-programmer, der elsker forladte steder. Et af målene med livsforandringen var at kunne få penge for at rejse.

JAKOB ØSTER

Landroveren foran Morten Kirckhoffs hus, ligner noget, han og makkeren Jan Elhøj kunne have benyttet i et afsnit af "Nul stjerner". Måske til at køre hen over den afrikanske savanne på jagt efter løver. Eller gennem ørkenen i Kasakhstan på vej mod et forladt sted.

Men jeg befinder mig på en ganske almindelig dansk villavej i udkanten af Frederiksberg.

Morten Kirckhoff tager smilende imod og leder os ind igennem det hyggelige hus. Der er kaffe på kanden og en mudret juice, der for min skyld godt måtte have indeholdt lidt færre utroligt sunde grøntsager og lidt mere sukker.

På væggene hænger Morten Kirckhoffs egne billeder af forladte steder, og på en skænk ligger stabler af bøger om rejser og eventyr.

Det er lykkedes den drengede tv-vært, fotograf, foredragsholder, forlægger og forfatter som 51-årig at gøre noget, som mange af os andre kun kan drømme om: Han har gjort sine rejser og eventyret til sin profession.

Sammen med Jan Elhøj har han skabt det populære tv-format "Nul stjerner", der undersøger, om det værste udgangspunkt – f.eks. et elendig hotel – gemmer på det største eventyr.

Morten Kirckhoff selv oplevede udlængslen allerede som barn og ung teenager:

»Jeg voksede op i en kernefamilie i Lillerød i Nordsjælland og allerede som syvårig begyndte jeg at gå til spejder. Jeg var vild med bål. Jeg elskede at være ude i naturen, og vi cyklede blandt andet hele vejen til Tyskland og slog telte op. Det var den ultimative frihed. Jeg følte mig som David Crockett,« fortæller Morten Kirckhoff og fortsætter:

»Da jeg blev 14 år, sendte mine forældre mig på sommerudveksling til Israel. Det var midt i 1980'erne. Pludselig boede jeg hos en familie af semiortodokse jøder. Der kørte tanks i gaderne, og der stod militærpersonale med Uzier på hvert gadehjørne. Jeg var bare lille Morten med tynde arme, og alting var markant anderledes end derhjemme. Og jeg elskede det! Sønnen i huset hed Rani og var to år ældre end mig – et kæmpe lokum med kæmpe fuldskæg og hår på brystet. Han lignede en græsk gud. Jeg mødte israelske piger, smagte hummus for første gang, så olivenlunde, appelsinplantager og kibbutzer. Hver dag lærte jeg noget nyt. Da jeg kom hjem, var min nysgerrighed vakt. Jeg tænkte, at hvis et lille land som Israel kan give så meget, hvad er der så ellers ude i verden?«

Hiphop og eventyrere som inspiration

Udlængsel og nysgerrighed drev senere Morten Kirckhoff til som 18-årig at bo et år i USA, til et

tre måneders praktikophold i Frankrig, og som 22-årig rejste han som rygsækturist på tommelfingeren og med lokale transportmidler fra Singapore og hjem til Danmark.

Især amerikansk kultur – og nye strømninger fra det store land på den anden side af Atlanten – kom til at forme Morten Kirckhoff. Midt i 1980'erne kom hiphoppen til Danmark, og selv om kulturen udsprang fra den fattige ghetto i Bronx, tændte det en kreativ gnist i mange unge drenge i det trygge Skandinavien, herunder Morten Kirckhoff.

»Det hele gik amok med breakdance, graffiti, scratching og amerikanske biograffilm. Jeg blev erklæret hiphopper, vi begyndte at stjæle spraymaling fra tankstationer og fandt sammen i en undergrundskultur. Det var også her, at jeg mødte Jan Elhøj. Vi klikkede med det samme og skulle bare ud at finde en eller anden tom plade eller en byggeplads, vi kunne male graffiti på. Senere kom Jan Elhøj til at lave tv, mens jeg kom til at arbejde i reklamebranchen. Mange af os, der i dag udkommer kreativt, er faktisk startet med at male graffiti,« fortæller Morten Kirckhoff og fortsætter:

»Da jeg blev færdig på handelshøjskolen var reklamebranchen derfor et genialt sted for sådan en som mig. Jeg ville bare gerne skabe idéer. Jeg var drevet af at udtrykke mig og hele tiden producere. Jeg ville bruge den del af hjernen, som man også bruger som graffitimaler. Jeg skulle eddermame ikke bare sidde på et kontor og stemple blanketter. Og der var åbenbart brug for en frisk fyr som mig, der gerne ville arbejde sig op nedefra.«

Til at begynde med boede Morten Kirckhoff småt, levede på en sten, sparede altid op til sin næste rejse – og fik lov af sine arbejdsgivere til at rejse to-tre måneder hvert eneste år. Inspirationskilder var der nok af:

»Jeg læste alt muligt. Sørøverbøger, Troels Kløvedals bøger om sejlads og Jens Bjerres beretninger fra Papua Ny Guinea; bøger om vildmarksliv, Peter Bangs kanobog og Alex Garlands "The Beach". De satte bare ild til et eller andet. Og så var jeg meget inspireret af nogle af de allermost vilde eventyrere. F.eks. Göran Kropp, som jeg mødte på et isklatrekursus i Ryken i Norge, da jeg var i starten af 20'erne. En crazy motherfucker, der senere døde i en klatreulykke. Det var ham, der cyklede hele vejen fra Sverige med alt sit udstyr, besteg Mount Everest uden brug af kunstig ilt – og cyklede hele vejen tilbage til Sverige igen!«

Inspireret af disse eventyrere udfordrede den unge reklamemand blandt meget andet sig selv ved at deltage i et fem dage langt *adventure race*

på Borneo. Medbringende oppakning tilbagelagde han 500 kilometer gennem junglen ved at cykle, løbe og raft.

Syg på bryllupsrejsen

Reklamebranchen førte også noget andet godt med sig. Som 26-årig mødte Morten Kirckhoff sin nuværende kone, Vibeke Nannerup.

»En gæv tøs, som gerne ville med på backpackerture,« som Morten Kirckhoff formulerer det.

Et par år senere giftede de sig, og bryllupsrejsen var en femugers tur til Bolivia.

»Vi sejlede 12 timer i små aluminiumsbåde ind til en indianerstamme, mens regnen høvlede ned, og den lokale bådfører røg smøger lige ved siden af de medbragte benzindunke,« siger Morten Kirckhoff.

Efterfølgende tog det nygifte par på æsel-trek op i bjergene, hvor de begge fik diarré, kastede op, og Morten blev højdesyg.

»Det var ikke skidesjovt, og undervejs tænkte vi da også: "Hvorfor tog vi ikke bare til en paradiso, hvor vi kunne ligge i en hængekøje og flette fingre?"; men bagefter synes vi begge, at det var skægt. Man glemmer jo aldrig de der øjeblikke, og det skræmte os ikke.«

Senere fødte Vibeke Nannerup parrets to drenge, og familien fortsatte med månedlange ture til Asien, mens drengene var små. Her var al bagage inklusive bleer pakket i en enkelt rygsæk, så familien var så mobile som muligt. På den måde var det nemt at blive fragtet rundt på små lokale motorcykler.

»Vi rejser stadig som familie, men de nemmeste rejser, vi har haft med børnene, er faktisk, da de var små. Måske kan de ikke altid huske oplevelserne, men forhåbentlig ligger det i deres bindevæv, og jeg tror, at det har formet os som familie at være på eventyr sammen.«

Fascination af forladte steder

Sideløbende med arbejdet i reklamebranchen har Morten Kirckhoff sammen med Jan Elhøj udgivet fire fotografiske værker med titlen "Abandoned" omhandlende de forladte steder, de har besøgt i en lang række lande. Og interessen for forladte steder er langt fra ny:

»Som barn var jeg engang inde i en forladt mølle, og i graffitimiljøet var vi ofte i forladte fabrikker for at male. Det fascinerede mig helt vildt, og Jan Elhøj og jeg tænkte, at det var lidt som at rejse tilbage i tiden. Vi startede med at finde forladte bygninger i Danmark. Senere rejste vi ud. Vi tænkte: "Hvad med Østeuropa? Hvad med Rusland? Ukraine? Kan vi fotografere nedlagte atomkraftværker?"«

Morten Kirckhoff var i mellemtiden begyndt at

OM MORTEN KIRCKHOFF

Født 1971 (51 år), gift og far til Malte på 19, Frederik på 17 og Ella på 11.

1998: Deltager i første sæson af "Robinson Ekspeditionen".

2001-2017: Ansat og senere partner og kreativ direktør i reklamebureauet Advance.

2011-2020: Udgiver fotobøgerne "Abandoned Vol. 1-4", "De forladte danske hjem" og "Forladte steder i Danmark" (alle m. Jan Elhøj).

2013: Vært på "Alt forladt" på DR2 (m. Jan Elhøj).

Optaget i Eventyrernes Klub.

2017 og frem: Selvstændig fotograf, forlægger, tv-vært, foredragsholder mv.

Vært på "Nul stjerner" på DR2 (med Jan Elhøj).

2020-2021: Udgiver kogebøgerne "Ild" og "Det smager af lort" (med Nikolaj Kirk og Mikkel Maarbjerger).

2022: "På Ufo-jagt med Jan og Morten" – DR2

Nul stjerner i Blackpool. Foto: Morten Kirchoff

På cykelferie i Liechtenstein. Foto: Privat

Forladt rumfærge, Baikonur Cosmodrome, Kasakhstan. Foto: Morten Kirchoff

Tid til sommerferie: Med familien i Tjekkiet, 2022: Foto: Morten Kirchoff

► fotografere, og pludselig var der en rød tråd i det hele. *Exploration*. Fotohåndværk. Formidling. *Location hunting*. Adrenalin ved at bevæge sig ind, hvor andre ikke kom. Det hele hang sammen. Og hver bog finansierede den næste rejse.

»Det var lidt det samme, som når vi i dag laver "Nul stjerner". Vi er jo bare Jan og Morten på 17 år igen. Det er den der nysgerrige, åbne, barnlige tilgang, vi går til verden med,« siger Morten Kirchoff.

Efter den første "Abandoned"-bog ringede DR og spurgte, om parret ville stå bag en tv-serie, der skulle hedde "Alt forladt". Den skulle handle om fem-seks forladte steder i Danmark.

»Det var første gang, at jeg lavede tv. Jan havde prøvet det 100 gange før og var selvfølgelig stjernen på skærmen, mens jeg blev kastet ud i det uden træning. Alligevel var det skidesjovt. Heldigvis blev programmet en ret stor succes, så jeg tænkte, at nu skal vi sgu da rejse hele verden rundt og besøge forladte steder med et kamerahold i ryggen.«

Satsede alt på et bræt

I 2017 sagde Morten Kirchoff sit job som kreativ direktør i reklamebureauet Advance op.

»Jeg var chef for en kæmpe afdeling, havde mus-samtaler, it-systemer, timeregistrering og uendeligt mange møder, og jeg fløj rundt fra den ene præsentation til den anden. Det var fedt, men efter 20 år i den samme branche var jeg bange for, at jeg ville blive den sure gamle stoder, der bare sad ovre i hjørnet. Så jeg tænkte: Fuck det – nu prøver jeg at leve et liv, hvor jeg kun laver det, jeg har lyst til. Jeg vil leve eventyret. Jeg vil have løn, mens jeg rejser. Jeg vil leve et oplevelsesrigt liv. Men jeg havde ingenting. Ud over lidt fotobøger, som man langtfra bliver millionær af.«

Til sidst besluttede Morten Kirchoff sig for at leje et kælderlokale og gik i gang med at forfølge sin drøm.

»På dag ét satte jeg mig ned med en tom kalender og en tom indbakke. Jeg sad og trykkede *refresh*. Jeg var vant til hundredvis af mails om dagen, men der kom ikke nogen. Og det koster jo at være eventyrer og rejse ud; jeg havde altid sparet op og rejst, sparet op og rejst, og nu havde jeg brug for at tjene nogle penge.«

Dem forsøgte han bl.a. at skaffe ved at holde foredrag, etablere eget forlag, fotografere, skrive bøger og sågar starte et spiritusbrand. Seks måneder efter opstart sagde Jan Elhøj også sit job op og sluttede sig til Morten Kirchoff i kælderen. Og efter omtrent et år var der allerede økonomisk *break even*. Det var tid til igen at komme afsted.

På en af parrets første ture lykkedes det dem at besøge den russiske rumbase Bajkonur-kosmodromen i Kasakhstan:

»Vi havde hørt om en russisk fyr, der var kørt på cykel ind til Bajkonur midt i Kasakhstans ørken. Stedet er 90 kilometer i diameter og ejet af den russiske stat. Nogle bygninger er forladte, men stedet er også fortsat aktivt – det var blandt andet derfor, at Andreas Mogens blev sendt op på sin første mission. Ham russeren var kravlet over hegnet og postede efterfølgende om det på sociale medier. De kan jo ikke patruljere det hele, selv om de måske har droner, tænkte vi og lejede en bil og kørte ind i ørkenen. I nattens mulm og mørke kravlede vi ligeledes over hegnet og fandt ind til den hangar, som vi på forhånd havde udset os. Vi vidste godt, at det var farligt, så vi havde forinden klistret 500 dollars fast i vores underbukser, som vi kunne give til vagterne, hvis vi blev taget,« siger Morten Kirchoff og fortsætter:

»Vi havde selv mad, kogegrej, soveposer og fotoudstyr med og overnattede derinde. Næste morgen så vi, at der stod to gamle efterladte russiske rumfærger inde i hangaren. De har stået der siden 1989. Da vi havde fotograferet stedet, slap vi ud uden at blive opdaget. Det var lige på grænsen til det fornuftige, men heldigvis gik det jo godt.«

Gode oplevelser med dårlige anmeldelser

Mange produktionsselskaber elskede idéen om at lave tv fra forladte steder i eksotiske lande. Men hver gang strandede det, når de kritiske spørgsmål meldte sig: "Er det egentligt lovligt?" Og: "Kan I sikre os, at I ikke bliver anholdt?"

I stedet fik Morten Kirchoff idéen til at lave programmet "Nul stjerner". Eller som han siger:

»I virkeligheden fik jeg idéen til et mere auten-

Graffiti i Qatar, Morten Kirchoff med Jan Elhøj og "Nul Stjerner". Foto: Privat

tisk rejseprogram, men som gammel reklame-mand vidste jeg, det skulle have en catchy og nysgerrighedsvækkende titel. Idéen udsprang af, at jeg ofte fik de bedste og vildeste oplevelser de steder, der var dårligst anmeldt på nettet. Vi ville undgå de traditionelle attraktioner og i stedet opsøge det skæve og uforudsigelige. Der var sat tid af til, at de overrumplende lokale møder kunne opstå, og vi besluttede altid at sige ja, når en lokal foreslog os et eller andet – også selv om det krævede, at der blev rykket rundt på produktionsplanen. Jeg var træt af, at reklamebranchen altid glamouriserede alting, og vi ville for alt i verden ikke rejse rundt som lemminger, der tager præcis de samme steder hen.«

I "Nul stjerner" drikker I jer blandt andet fulde hos en svineslagter i Ungarn, ved en såkaldt supra i Georgien og med lokale brændevinsbrændere i Transsylvanien. I sover ude i en skov, der ifølge de lokale er hjemmøgt, og I ryger jer skæve i Amsterdam. Hvad betyder det for jer, at I sætter jer selv på spil?

»Helt grundlæggende tror jeg på, at når man er gæst hos nogen, så skal man følge de skikke, der er det pågældende sted. Den der "supra" i Georgien, hvor de saver os midt over, går for eksempel ud på at åbne sit hjem for fremmede og få sine gæster til at spise og drikke mest muligt. Så gælder det om at omfavne den lokale kultur og ikke holde sig tilbage. Det er muligt, man risikerer at tabe kontrollen, men for de lokale kan netop dét faktisk være succeskriteriet,« siger Morten Kirchoff og fortsætter:

»Det er skidesjovt bare at sige ja, og de der Palinkabrændere, du nævner; jeg kan love dig, at de stadig griner af os – de har en historie, de kan fortælle resten af deres dage, om de der danskere. Faktum er, at vi ikke havde en chance. De smadrede os!«

Morten Kirchoff kan i det hele taget godt lide, at en del af indholdet i programmerne opstår tilfældigt.

»De fleste tv-produktioner er mere eller mindre skåret over samme læst, og der skal ske nogle bestemte ting på bestemte minuttal. "Nul stjerner" er fucking kaos. Vi har en plan, men vi laver om på tingene og rækkefølgen, nogle gange kommer vi ikke engang på hotel. Men det afspejler jo, hvordan det ofte er at rejse. Omvendt rejser vi med en kameramand og en tilrettelægger, og det er dyrt at producere tv, så selvfølgelig har vi også meget planlagt hjemmefra. Men vi prøver altså at efterleve det, vi selv prædiker, og afsætte tid til at være spontane,« siger Morten Kirchoff, som de seneste to sæsoner selv har produceret udsend-

serne i fællesskab med makkeren Jan Elhøj.

»Og det er præcis derfor, at vi laver det selv. "Nul stjerner" er i virkeligheden et portrætprogram af helt almindelige mennesker. Vi lærer af *average Joe* som for eksempel en gut, der er i gang med at slagte sit svin ude i sin indkørsel, da vi kommer forbi. Vi gider ikke så meget eksperter eller fine folk, der er gode til at formulere sig. Det er altid helt almindelige mennesker, og det synes jeg selv er det mest interessante i programmet.«

I kører ofte selv rundt i gamle, karakteristiske lokale transportmidler, f.eks. en gammel 2CV i Frankrig og en russisk veteranminibus i Kirgisistan. Planlægger I ud fra, at de kan bryde sammen?

»Nej, vi planlægger ikke med det, og vores tilrettelægger hader det. Men jeg kan godt lide, at tingene går lidt galt, og for mig er det bare noget, der skal løses. Vi har undervejs haft tynd mave, der har været væggelus, og ja, vores bil er brudt sammen – men det kan alt sammen fikses.«

Opskriften ser ud til at være populær. I dag er "Nul stjerner" blandt de mest sete danske tv-programmer – og succesen er kommet noget bag på den gamle reklamemand:

»Vi er dybt lykkelige og også overraskede. Folk skriver til os, at programmet gør noget ved dem i forhold til deres egne rejser. At de selv vil rejse anderledes fremover, og at de havde glemt, at man kunne rejse sådan. Vi hører om danskere, der nu tager til Moldova på grund af det, de har set i vores programmer. Samtidig er "Nul stjerner" blevet et familieprogram. Folk sidder og ser det med deres børn, og til de fleste afsnit er der næsten lige så mange seere som til en landskamp!«

Det kan virke som noget af en mundfuld på samme tid at lave tv, udgive bøger, fotografere og få tid til at være sammen med familien, men Morten Kirchoff kan fint få det til at hænge sammen, fortæller han:

»Jeg er faktisk god til at sige nej til ting, som ikke er relevante. Desuden er alting meget nemmere, når det er lystbetonet. Jeg elsker at rejse. Jeg elsker at formidle. Jeg elsker at fotografere. Og jeg elsker selvfølgelig også min kone, mine børn og mit liv. Og så elsker jeg at drømme. Jeg drømmer om, at vi en dag med vores produktionshold bare står ude i lufthavnen uden at vide, hvor vi skal hen. At vi har tiden og midlerne til bare at lade tilfældet råde og for eksempel bare sige: "Nu tager vi sgu til Papua Ny Guinea og ser, hvad der sker." Det kunne være det ultimative rejseeventyr.« ■

MODERNE EVENTYRERE

I serien *Moderne eventyrere* sætter vi fokus på, hvordan man i 2022 – hvor der kun er få hvide pletter tilbage på verdenskortet – alligevel kan finde frem til eventyret.

I fire rejseportrætter kan du læse historien om fire berejste danskere, der har gjort eventyret til deres levevej.

Mød National Geographic fotografen Uri Løvevild Golman, TV-kokken Nikolaj Kirk, (rock-)stjernefotografen Søren Solkær, og Nul Stjerner-værten Morten Kirchoff.

AKTUELLE PROJEKTER

Nul stjerner. Det store rejse-show Morten og Jan drager fra ultimo september til primo november rundt i landet med deres rejse-show. Se mere på nulstjerner.dk.

Jagten på Elefantordenen I efteråret er Morten og Jan aktuelle med en ny programserie på DR, hvor de rejser rundt for at finde forsvundne elefantordener for at levere dem tilbage til det danske kongehus.

Velo – de danske verdenscyklister Bog om legendariske danske cyklister udkommer den 1. november. Skrevet med Bjørn Harvig og Tore Grønne.